

Kunnan- ja kaupunginhallituksille
Kuntayhtymien hallituksille

Kuntaliiton opas yhdenvertaisuuden edistämiseen kunnan toiminnassa

Kunnat ovat keskeisessä asemassa kuntalaisten yhdenvertaisuuden ja samalla hyvinvoinnin edistämässä. Kaikkien kasvojen kunta -opas on kunnan viranhaltijoille ja toimihenkilöille, luottamushenkilöille ja yhteistyökumppaneille, jotka edistävät yhdenvertaisuutta kunnan toiminnassa.

Yhdenvertaisessa kunnassa kukaan ei joudu toista huonompaan asemaan iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjimätön kunta, jossa kenenkään mikään ominaisuus ei vaikuta palveluihin, osallisuuteen ja turvalliseen ympäristöön, on parempi kunta jokaiselle.

Kuntaliiton uusi julkaisu *Kaikkien kasvojen kunta* opastaa yhdenvertaisuussuunnitteluun kunnan toiminnassa. Suunnitelman laatiminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Kunnan tulee edistää yhdenvertaisuutta viranomaisen ja palvelujen tarjoajana, koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksissaan sekä työnantajana. Suunnitelmassa asetetaan tavoitteet yhdenvertaisuustilanteen arvioinnin pohjalta ja kuvataan toimenpiteet ja vastuut yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Oppaasta saa myös vinkkejä suunnitelman toimeenpanoon. Suunnittelun eri vaiheita on kuvattu kuvitteellisessa Reilulan kunnan uimahallin tapauksessa. Ja suunnitteluprosessia voi jo etukäteen harjoitella Monipelin avulla. Myös yhdenvertaisuuden käsitteitä tehdään tutuksi. Oppaasta on hyötyä myös maakunnan liitoissa ja muissa kuntayhtymissä.

Kuntaliitto on lähettänyt yleiskirjeen yhdenvertaisuuslain uudistuksesta keväällä 2015.

<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2015/uusi-yhdenvertaisuuslaki-ja-tasa-arvolain-osittaisuusdistus>

Painetun julkaisun lisäksi oppaan pdf-versio on ilmaiseksi ladattavissa Kuntaliiton verkkokaupassa osoitteessa: http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3585

Kaikkien kasvojen kunta -oppaassa on käsitelty yhdenvertaisuuslain edellyttämää suunnitelman laatimista ja sen toimeenpanoa. Sen lisäksi kunnan tulee edistää sukupuolten tasa-arvoa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tässä hyvänä apuna on Eurooppalainen naisten ja miesten tasa-arvon paikallishallinnon peruskirja, jota Kuntaliitto suosittelee kunnille ja maakunnille. Linkki peruskirjaan: http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=2988

Syrjintää ei aina ole helppo tunnistaa. Se voi olla myös epäsuoraa eli välillistä: jokin palvelu esimerkiksi on järjestetty niin, että se tosiasiallisesti ei ole kaikkien kuntalaisten ulottuvilla. Yhdenvertaisuus ei etene passiivisuudella, vaan se vaatii havahtumista ja aktiivisia toimia. Kaikkien kasvojen kunta auttaa lukijaansa huomaamaan asioita, katsomaan tuttuja palveluita, prosesseja ja ympäristöjä uusin silmin, sekä ryhtymään tarvittaviin toimiin.

Kaikkien kasvojen kunta tuotettiin Kuntaliiton osuudessa oikeusministeriön RainbowRights -projektia yhteistyössä pilottikuntien Oulun, Kuopion, Tampereen, Vaasan ja Utsjoen kanssa. Projekti sai rahoitusta Euroopan Unionin perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuus -ohjelmasta.

Osana projektia Kuntaliitto selvitti kyselyllä yhdenvertaisuussuunnittelun tilannetta kunnissa. Selvityksen tarkemmat tulokset on kerrottu raportissa Samalle viivalle - havaintoja kuntien yhdenvertaisuustyöstä (Kuntaliitto 2018). Se on luettavassa osoitteessa

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/180314_tiedoteliite_1907Yhdenvertaisuusjulkaisu_nro2_2018.pdf

Kuntaliitto tarjoaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusverkoston kuntien ja maakuntien yhteistyöfoorumiksi. Päivitämme verkoston tietoja ja pyydämmekin teitä lähettämään tiedon kuntanne toiminnallisesta yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta vastaavista yhteyshenkilöistä Kuntaliiton kirjaamoon kirjaamo@kuntaliitto.fi, Outi Tuurille outi.tuuri@kuntaliitto.fi ja Sinikka Mikolalle sinikka.mikola@kuntaliitto.fi kesäkuun 2019 loppuun mennessä. Sinikka Mikolalta saa myös lisätietoja, puh. 050 342 8218.

Yhteistyöterveisin

SUOMEN KUNTALIITTO

Minna Karhunen
Toimitusjohtaja

Ida Sulin
tiiminvetäjä, ruotsinkieliset ja
kansainväliset asiat